

dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 48: Forslag til lov om ændring af lov om anvendelsen af visse af De Europæiske Fællesskabers retsakter om ind- og udførsel af varer. Af erhvervsministeren (Mimi Jakobsen). (Fremsat 9/11 94).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Per Kaalund (S):

Socialdemokratiet kan anbefale lovforslaget. Ændringen er jo en konsekvens af vedtagelsen om Den Europæiske Union og betyder, at danske domstole kan straffe overtrædelser af FN's resolutioner om økonomiske sanktioner mod et eller flere tredjelande.

EF's forordninger indeholder jo som bekendt ikke straffebestemmelser. Sådanne skal fastsættes nationalt, og vi kan støtte, at man viderefører det nugældende, det vil sige, at straffe kan være bøde, hæfte eller fængsel i indtil to år, og det skal som bekendt ifølge forslaget gælde allerede fra 1. januar 1995.

Vi kan også anbefale, at lovens titel ændres fra den nuværende, der taler om ind- og udførsel af varer, som jo er en traditionel opfattelse, til nu at komme til at hedde »økonomiske forbindelser med tredjelande«. Det vil dermed også mere tydeligt dække teknologi, knowhow, data m.v.

Og så kan vi jo beklage, at det fortsat er nødvendigt i vores verden at have kontrol med eksport til følsomme områder, men det er nødvendigt. Tidligere var det især rettet mod Østblokken. Nu er det mere rettet mod områder, der kan udgøre en international sikkerhedsrisiko, og desuden mod dem, der måtte dels forske i og dels udvikle produkter inden for kernevåben og inden for biologiske og kemiske våben.

Vi kan anbefale lovforslaget.

Jens Løgstrup Madsen (V):

Da mit partis ordfører ikke kan være til stede, skal jeg blot meddele, at Venstre kan støtte det pågældende lovforslag.

Kai Dige Bach (KF):

Dette lovforslag er en EF-direktiv-tilpasning af en ti år gammel lov, således at danske domstole kan straffe overtrædelser af FN's resolutioner.

Udvidelsen til også at omfatte økonomiske forbindelser til tredjelande, altså ikke som hidtil kun traditionel varehandel, er ganske rimelig.

Det Konservative Folkeparti kan stemme for dette lovforslag.

Villy Søvndal (SF):

Da SF's ordfører ikke kan være til stede, skal jeg på vegne af SF fremføre følgende:

For fremtiden skal handelssanktioner vedtages i EU og ikke, som det hidtil er sket, i Industriministeriets udførselsbekendtgørelse, og derfor har man brug for en lov, der fastsætter straffebestemmelser, for det kan EU trods alt ikke gøre.

Samtidig foreslås strafferammen forhøjet, så der kan idømmes frihedsstraf i indtil 2 år. SF er tilhænger af, at internationale sanktioner overholdes. Deraf følger naturligvis, at Danmark har mulighed for at retsforfølge virksomheder, der bryder sanktioner. Men det er ikke alle internationale aftaler af denne art, der er lige sympatiske.

Som et eksempel kan nævnes COCOM-aftalerne, der ud over at forhindre våbeneksport til de tidligere Østlande også gik ud på at holde dem teknologisk tilbage. Desuden blev de i vid udstrækning benyttet til at beskytte amerikansk industri mod konkurrence fra europæisk industri ved at forbyde udførsel af varer, som europæiske lande var interesseret i, men tillade udførsel, når det var amerikansk industri, der var interesseret.

I bemærkningerne til lovforslaget tales om COCOM's efterfølger, hvad det så end er. I bemærkningerne henvises netop til fire, som det siges, vestligt orienterede regimer, der træffer bestemmelse om handelssanktioner. En af dem – nemlig ikkespredningsaftalen – er nu ikke specielt vestlig, men de andre, især COCOM's efterfølger, er udpræget vestlige og ikke særlig sympatiske. Der er meget stor forskel på at vedtage blokader mod et land i FN og så på at danne vestligt orienterede organisationer, der bestræber sig på at holde resten af verden på et teknologisk lavt stade.

SF er ikke totalt afvisende, men vi vil gerne vide noget mere om, hvad vi i givet fald siger ja til, før vi giver vores tilslutning til lovforslaget.

Tom Behnke (FP):

Som det er blevet annonceret i dagspressen, er Fremskridtspartiets ordfører, hr. Kristian Thulesen Dahl, til et andet møde i øjeblikket, og jeg skal derfor på partiets vegne sige, at vi kan støtte lovforslaget.

Vi har nogle spørgsmål til forslaget. Det kan godt ske, de mest egner sig til at blive besvaret under udvalgsbehandlingen, men jeg vil alligevel prøve at høre, om ministeren allerede i dag kunne løfte sløret.

Det ene spørgsmål er: Når man har forskellige forsørgelsesordninger for slægtinge i sit hjemland, kan man sende penge hjem og få fradragsmuligheder for disse penge op til et vist beløb; hvis det også gælder for det tidligere Jugoslavien, hvordan er det så i forhold til det her forslag? Er det også omfattet af, at man ikke må sende penge frem og tilbage, når det er til dem, man har en forsørgelsesforpligtelse over for?

Det andet, vi godt lige vil have helt på det rene, er en sikkerhed for, at der bliver en passende proportion imellem den overtrædelse, man foretager, og den straf, man ifalder. Den ene sag, vi havde – det er vel den mest kendte – hvor DSB havde solgt nogle aviser, der stammede fra det tidligere Jugoslavien, og hvor man så gik ind og fik hele retsmaskineriet til at køre, kan jeg ikke huske udfaldet af, hvis den overhovedet er sluttet. Men spørgsmålet er, om man i sådanne sager kan risikere at få op til 2 års fængsel for at have solgt nogle aviser på Hovedbanegården i København.

Vi får forhåbentlig et løfte fra ministeren om, at der vil blive lagt meget stor vægt specielt på sætningen: »at straffen skal stå i rimeligt forhold til overtrædelsen«.

Lad mig så afslutningsvis lidt polemisk sige til hr. Per Kaalund, at jeg er helt enig i, at den overskrift, man har givet kapitlet her, er meget mere dækkende for, hvad det kommer til at dreje sig om. Når man læser forslaget og forslagets bemærkninger, ved man også, hvad det betyder, men for helt almindelige mennesker – og herunder også for undertegnede – må jeg sige, at den formulering, man har brugt i overskriften, i sig selv har bevirket, at det er fuldstændig umuligt at vide, hvad den dækker, medmindre man har læst bemærkningerne til lovforslaget.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Jeg må nok af hensyn til offentligheden sige, at det vist kun er én af ordførerne, der er til det

nævnte møde, og at der er andre grunde til, at de andre ordførere ikke er her i dag.

Gunhild Husum (RV):

Det Radikale Venstre ser vedtagelsen af lovforslaget som et naturligt led i den fortsatte udvikling af det europæiske samarbejde.

Derudover går Det Radikale Venstre stærkt ind for lovforslagets intention om at sikre en klar lovhjemmel for danske domstole, så de kan straffe i tilfælde af overtrædelse af FN's resolutioner om økonomiske sanktioner mod et eller flere tredjeverdenslande.

Derfor kan Det Radikale Venstre fuldt støtte erhvervsministerens lovforslag.

Frank Aaen (EL):

Vi kan ikke i dag give tilsagn om at ville støtte dette lovforslag.

Vi synes selvfølgelig, det er i orden, at man laver ændringer, så eksisterende straffebestemmelser kan videreføres, og vi er da også helt med på – selv om vi har et principielt synspunkt omkring Unionen – at man tilpasser dansk lovgivning til de rigtige EU-artikler. Der må jo være lidt orden i tingene; det er vi med på.

Men vi er noget usikre med hensyn til – og det vil vi så rejse i udvalget – hvad nogle af de andre ændringer i virkeligheden betyder omkring ophævelse af udførselsbekendtgørelsen, og dér er vi selvfølgelig specielt interesseret i, at der ikke sker nogen som helst form for lempelse i begrænsningerne for at eksportere militære produkter fra Danmark. Dér ønsker vi som minimum den nuværende kontrol fastholdt, og vi er derfor også imod det, der ligger om at lave en licensfri zone inden for Unionen for varer, der kan bruges både militært og civilt. Faktisk er alle EU-lande jo i et eller andet omfang involveret i konflikter, og jeg synes ikke, at vi bare skal give los for, at der kan eksporteres varer, der kan bruges til militære formål.

Vi er sådan set også generelt betænkelige – og det vil vi så også kigge lidt nærmere på – for når det gælder at forfølge FN-vedtagne økonomiske sanktioner, skal der være nogle redskaber i Danmark, det er klart, men vi ved jo, og det var hr. Villy Søvndal også inde på, at mange af de ting, der refereres til, aldrig er blevet brugt som økonomiske sanktioner i nogle spørgsmål, vi har støttet, men mere har været et spørgsmål om handelspolitik, der har haft til formål at frarøve andre lande – det gælder både østeuropæiske lande og tredjeverdenslande – adgang til den

teknologi, vi har, ud fra rent handelspolitiske synspunkter. Det vil vi også tage fat i under udvalgsarbejdet.

Erhvervsministeren (Mimi Jakobsen):

Jeg er egentlig ganske enig med hr. Frank Aaen i, at det, det her drejer sig om, er, at der bliver orden i sagerne. Altså nu går man fra at basere sig på FN's Sikkerhedsråds resolutioner over til at basere sig på EU-lovgivningen – om jeg så må sige.

Det, der vil ske, hvis loven ikke bliver vedtaget, vil dels være, at man kan forestille sig, at nogle ved en dansk domstol simpelt hen bliver frikendt i sådan en sag, fordi der ikke er hjemmel i det juridiske grundlag.

Det andet, der i hvert fald med sikkerhed vil ske, er, at man vil få langt mildere straffe – typisk bødestrafte – hvor vi i dag i lovforslaget bibeholder den eksisterende strafferamme, hvor man kan gå op til frihedsberøvelse i indtil 2 år.

Jeg kan godt forstå problemstillingen om, at ikke alle Folketingets partier behøver at være enige i enhver beslutning, der træffes, men jeg vil gerne understrege – ud over at sige, at vi naturligvis må have alt dette belyst under udvalgsbehandlingen – at der altså er tale om en rammelov, der sikrer, at der er et juridisk grundlag til at komme efter dem, der i givet fald skal kommes efter.

Det er sådan set det, det drejer sig om, og jeg vil gerne – trods de indvendinger, der har været – sige tak for tilslutningen. Jeg forudser en hurtig og positiv udvalgsbehandling. Mange tak!

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 11:

Forslag til folketingsbeslutning om eftervederlag, pension m.v. for ministre.

Af Aage Frandsen (SF) m.fl.

(FremSAT 25/10 94).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Jeg mener, at denne sag er bedst tjent med en fortsat behandling i Folketingets Udvalg for Forretningsordenen, da det ville være ønskeligt, at alle partier var enige om de justeringer, der eventuelt skulle ske.

Jeg vil bare forhåndsannonce den betragtning, at jeg ikke synes, at den direkte analogi til borgmestrene er rimelig allerede af den grund, at ministre skal frasige sig alt tidligere erhvervsarbejde ved udnævnelsen. Det er ikke en betingelse, der gælder for borgmestrene.

Ove Fich (S):

Jeg vil gerne sige, at jeg finder det en lille smule overraskende, at SF fremsætter et sådant forslag nu. Jeg synes, det ville have været bedst for hele sagen, at man havde ladet den blive dér, hvor den retteligt hører til, nemlig i Udvalget for Forretningsordenen.

Det er jo sådan, at Folketingets Udvalg for Forretningsordenen den 9. februar d.å. besluttede sig for at bestille en rapport om emnet med henblik på at overveje, hvorvidt det eksisterende system skal laves om. Vi kender alle baggrunden.

Baggrunden var den offentlige diskussion om, hvorvidt det er rimeligt, at ministre med mindst 1 års anciennitet ved deres afgang er berettiget til ministerpension resten af livet uanset alder og erhvervsaktivitet.

Rapporten er nu kommet, og den gennemgår som bekendt ordningerne i Sverige, Norge, Danmark, Tyskland og Holland og ser også på, hvorledes disse ordninger forholder sig til ordningerne for tjenestemænd og for personer i det private erhvervsliv.

Vi synes, at rapporten nu skal drøftes i Udvalget for Forretningsordenen. Vi synes, at det er den eneste seriøse metode.

Lad mig derfor blot sige, at vi synes fortsat, at der skal være en form for eftervederlag for mi-